

A.VĚCNÁ ČÁST VI. DRUH A ROZSAH OHROŽENÍ

Přirozená povodeň

Přirozená povodeň ovlivněná mimořádnými příčinami (ledové jevy)

Obsah

Přirozená povodeň	3
Stanovení SPA při ledových jevech na tocích	4
Odchod ledu doprovázených tvorbou zácp.....	4
Výskyt ledových nápěchů	4
Místa častých ledových obtíží v Olomouckém kraji	5
Povodňové aktivity v hlásných profilech kategorie A – dle Metodického pokynu odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí č. 4 (Věstník MŽP, částka 5 z roku 2003).....	6

Přirozená povodeň

V případě, že je z důvodu povodní vyhlášen krizový stav podle zákona č. 240/2000 Sb. (tj. stav nebezpečí nebo stav nouze), funguje hlásná povodňová služba jako při vyhlášení 3. stupně povodňové aktivity. Přenos informací je směřován i na příslušné orgány krizového řízení, které přebírají práva a povinnosti povodňových orgánů.

1. zimní a jarní povodně způsobené táním sněhové pokrývky, popřípadě v kombinaci s dešťovými srážkami. Tyto povodně se nejvíce vyskytují na podhorských tocích a propagují se dále i v nížinných úsecích velkých toků (např. povodeň horní Morava)
2. letní povodně způsobené dlouhotrvajícími regionálními dešti. Vyskytují se zpravidla na všech tocích v zasaženém území, obvykle s výraznými důsledky na středních a větších tocích (např. povodeň v srpnu 1985 - Moravy, povodeň v červenci 1997 - povodí Moravy)
3. letní povodně způsobené krátkodobými srážkami velké intenzity (často i přes 100 mm za několik málo hodin) zasahující poměrně malá území. Mohou se vyskytovat kdekoli na malých vodních tocích, katastrofální důsledky mají zejména na sklonitých vějířovitých povodích;
4. zimní povodňové situace způsobené ledovými jevy i při relativně menších průtocích. Vyskytují se v úsecích toku náchylných ke vzniku ledových nápěchů a ledových zácp (např. v únoru 1985 - povodí Moravy).

Pro vznik přirozených povodní jsou v naprosté většině případů rozhodující hydrologické příčinné jevy na území republiky.

Schémata přenosu informací hlásné povodňové služby při přirozených povodních a při zvláštních povodních jsou uvedeny v příloze.

V Metodickém pokynu č. 4/2000 odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí k zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby, byly vypracovány vzory podkladů:

- 1) Vzor evidenčního listu hlásného profilu (Odborné pokyny)
- 2) Schéma přenosu informací hlásné povodňové služby při přirozených povodních (viz. příloha)
- 3) Schéma přenosu informací hlásné povodňové služby při zvláštních povodních (viz. příloha)
- 4) Schéma přenosu informací předpovědní povodňové služby (viz. příloha)

Zvláštnosti provádění evakuace v rámci povodňové ochrany (podrobněji v příloze č. IV 2. Ochrana obyvatelstva (Povodňového plánu Olomouckého kraje))

1. Plánování evakuace ze záplavových území ohrožených přirozenými a zvláštními povodněmi vychází z hydrologických výpočtů, analýzy povodňového ohrožení, z dostupných podkladů správců povodí a správců vodních toků o pravděpodobné hranici území ohroženého přirozenými povodněmi a zvláštními povodněmi. Dotčený územně příslušný vodoprávní úřad, který záplavová území stanovuje, předává mapovou dokumentaci těchto území dotčeným stavebním úřadům a Ministerstvu životního prostředí.

2. Evakuace se při přirozených a zvláštních povodních zahajuje na základě rozhodnutí územně příslušných povodňových orgánů, v případě vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu na povodni ohroženém území, na základě rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy. Evakuace se provádí podle zpracovaných povodňových nebo havarijních plánů.
3. Při plánování evakuace je třeba respektovat rozdílné působení dvou základních typů povodňového ohrožení a vycházet z podkladů příslušných povodňových plánů územního celku a havarijních plánů vybraných vodů vzdouvajících vodních děl (dále jen "vodní dílo").
4. Při ohrožení přirozenými povodněmi se evakuace provádí z prostorů ohrožených záplavami na základě rozhodnutí územně příslušného povodňového orgánu v závislosti na vyhodnocení aktuální povodňové situace a s ohledem na průběh a dobu příchodu záplavové vlny.

Stanovení SPA při ledových jevech na tocích

Povodňové stavy na vodních tocích vznikají také v důsledku nebezpečných ledových jevů v období tání a v období mrazů. Období tání je nebezpečné, když teplé počasí často doprovázené dešťovými srážkami nastupuje po období mrazů, kdy ve větším rozsahu zamrzly vodní toky. Tehdy nastává za zvýšeného průtoku vody v tocích odchod ledu a ledové kry se v určitých místech kupí a tvoří ledové zácp. V období mrazů dochází na úsecích vodních toků s dostatečnou rychlostí vody ke vzniku vnitrovodního ledu (ledové kaše). Ta tvoří v určitých místech ledové nápěchy, které ucpávají koryto a vzdouvají vodu.

Odchod ledu doprovázených tvorbou zácp

Odchod ledu doprovázený tvorbou zácp je obvykle způsoben zvýšeným průtokem vody, který rozláme ledovou pokrývku. Mezní průtok vody, který vyvolá odchod ledu, však nelze jednoznačně stanovit, neboť závisí na mnoha dalších činitelích. Stav bdělosti (1. SPA) nastává obvykle příchodem výrazně teplého počasí. Další stupně povodňové aktivity vyhláší povodňový orgán na návrh správce vodního toku. Situace odpovídající 2. SPA nastává obvykle při chodu ledu nebo při nebezpečí chodu ledu. Situace odpovídající 3. SPA nastává při nebezpečném chodu ledu a tvorbě ledových zácp.

Výskyt ledových nápěchů

Výskyt ledových nápěchů závisí na velikosti a trvání mrazů a na průchodnosti koryta pro ledovou kaši. Místa na vodních tocích, která jsou náchylná ke tvorbě nápěchů, jsou většinou známá správci vodního toku. Jsou to zejména úseky vodních toků, kde dochází k náhlému snížení rychlosti vody, například konec vzduť jezů a průtočných nádrží. Správci vodních toků sledují na vodních tocích rozsah a postup zamrzání, tvorbu nebezpečných ledových zácp a nápěchů, postup tání a chod ledu a případně navrhnou povodňovému orgánu vyhlášení nebo odvolání stupňů povodňové aktivity.

Místa častých ledových obtíží v Olomouckém kraji

Vodní tok	Lokalita	Úsek toku ř. km	Období mrazu	Období tání
Desná	Sudkov jezová zdrž	1,1- 1,05	x	
Desná	soutok se Sudk. potokem	1,9 - 2,0		x
Desná	Šumperk soutok s odpadem	8,02	x	
Desná	Šumperk jezová zdrž	11,3 - 12,1		x
Desná	Vikýřovice u hřiště	12,1 - 12,9	x	x
Desná	Vikýřovice jezová zdrž	14,4 - 14,5	x	x
Desná	Vikýřovice souběh s MK	15,7 - 15,9	x	
Desná	Rapotín nad mostem MK	16,3 - 16,4	x	x
Desná	Terezín u skláren	18,8 - 18,9	x	
Desná	Rejhotice jezová zdrž	29,2 - 30,4	x	
Desná	Kouty nad Desnou u lesní školky	32,3 - 32,5	x	x
Morava	nad Hanušovicemi	328 - 346	x	x
Morava	pod Hrabenovem	315 - 315,5	x	x
Morava	soutok s Vítošským náhonem	291,5 - 292,1		x
Branná	nad Hanušovicemi	0 - 21	x	x
Moravská Sázava	Lupěné - Zábřeh na Moravě	5,7 - 8,2	x	x
Moravská Sázava	Hoštejn - Lupěné	8,2 - 17,4	x	x
Moravská Sázava	Albrechtice - Žichlínek	34 - 42	x	x
Třebůvka	Loštice	3 - 5		x
Bystřice	Mariánské údolí - Hrubá voda	10,4 - 15	x	x
Střední Morava	Olomouc	2 - 4	x	
Spojená Bečva	Přerov - nadjezí	10,8 - 12,8		x
Spojená Bečva	konec vzduť jezu Osek	24,6 - 26,4		x
Spojená Bečva	Lipník silniční most	27,51 - 28,9		x
Spojená Bečva	jez Hranice	38,3	x	x
Spojená Bečva	Hranice - Teplice	38,3 - 40,5		x

Povodňové aktivity v hlásných profilech kategorie A – dle Metodického pokynu odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí č. 4 (Věstník MŽP, částka 5 z roku 2003)

poznámka: směrodatné pro SPA jsou vodní stavy a hodnoty průtoků jsou jen orientační, pokud stav není uveden v závorce

tok	Začátek úseku/ Konec úseku	Rozhodující vodočet	povodňová aktivita			Objekty a místa ohrožená za povodní
			stupeň	Vodní stav cm	Průtok m ³ s ⁻¹	
Bělá	Celý tok v kraji	Mikulovice	I	170		
			II	190	23,6	
			III	220	36,0	
			III extrémní ohrožení	231	62,1	
Branná	od ústí Losinského potoka po ústí do Moravy	Jindřichov	I	110	7,85	
			II	140	15,4	
			III	170	26,5	
			III extrémní ohrožení	235		
Desná	Loučná nad Desnou/ ústí Desné	Šumperk	I	170	35,5	části obcí: Loučná nad Desnou, Terezín, Vikýřovice, Šumperk
			II	220	61,3	
			III	260	84,2	
			III extrémní ohrožení	335		

VI. – přirozená povodeň

tok	Začátek úseku/ Konec úseku	Rozhodující vodočet	povodňová aktivita			Objekty a místa ohrožená za povodni
Morava	ústí Malé Moravy po soutok s Krupou	Vlaské	I II III III extrémní ohrožení	190 220 250 332	12,9 21,3 32,7	
	Hanušovice/ Ústí Desné	Raškov	I II III III extrémní ohrožení	210 240 260 341	29,4 47 60	části obcí: Velká Morava, Vlaské, Dolní Morava, Hanušovice, Raškov, Bohdíkov, Ruda nad Moravou, Bartoňov, Bohumín, Lázně Bludov, Chromeč, Postřelmov
	ústí Mor. Sázavy/ Litovel	Moravičany	I II III III extrémní ohrožení	200 250 300 445	67,8 98,2 131	části obcí: Leština (celá obec), Zvole, Lukavice, Bohuslavice (celá obec), Třeština, Moravičany, Doubravice, Mitrovce (celé), Nové Mlýny, Řimice, Mladeč, Víška (Celá obec), Červenka, Litovel (téměř celé město), Tři Dvory, Březová, Unčovice, Lhota n. Mor. (celá obec), Sedlisko (celá obec), Horka nad. Mor., Chomoutov (celá obec)
	Litovel ústí Bečvy	Olomouc – Nové Sady	I II III III extrémní ohrožení	360 390 430 533	147 167 197	části obcí: Olomouc (části – Černovír, Řepčín, Hejčín, Lazce, Klášterní hradisko, centrum Olomouce, městský Dvůr, Povel, nové Sady), Nemilany, Nový Dvůr, grygov, Dub n. Moravou, Citov, žel. tratě: věrovany, Tovačov v Olomouci, jiné: rybníky u Tovačova
Moravská Sázava	Hoštejn - ústí do Moravy	Lupěné	I II III III extrémní ohrožení	150 200 250 330	31,4 55,9 91,8	

VI. – přirozená povodeň

tok	Začátek úseku/ Konec úseku	Rozhodující vodočet	povodňová aktivita			Objekty a místa ohrožená za povodní
			I	II	III	
Třebůvka	ústí Jevíčky ústí Třebůvky	Loštice	I	150	20,3	části obcí: Loštice, Vlčice, Vranová Lhota, Městečko Trnávka, Radkov, Linhartice, jiné objekty: silniční most v km 18,157
			II	180	32,2	
			III	220	51,3	
			III extrémní ohrožení	348		
Bečva	Valašské Meziříčí - Lipník nad Bečvou	Teplice	I	260	189	
			II	330	290	
			III	400	395	
			III extrémní ohrožení	639		
Bečva	Lipník nad Bečvou/ ústí Bečvy	Dluhonice	I	370	245	části obcí: Prosebnice, Přerov, Bochoř (celá obec), Věžky (celá obec), Kanovsko, Cítov (celá obec), Císařov, Rokytnice, troubky (celá obec), Zářičí, Plučinsko, Henčlov
			II	450	339	
			III	530	438	
			III extrémní ohrožení	723		
Hloučela	VD Plumlov ústí Hloučely	VD Plumlov	I	50	4,26	Nejsou ohroženy objekty
			II	70	7,72	
			III	90	12,1	
			III extrémní ohrožení	124		